

Izhaja vsak četrtek

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
34100 Trst, ulica Ghega 8/I, te-
lefon 80824, Pošt. pred. (casel-
a postale) Trst 431. Poštni če-
kovni račun Trst, 11/6464
Poštšina plačana v gotovini
E D N I K

NOVI LIST

Posamezna številka 150 lt

N A R O Č N I N A
četrletna lir 1.250 - polletna lir
2.500 - letna 5.000 :: Za ino-
zemstvo: letna naročnina lir
8.000 - Oglasi po dogovoru -
Sped. in abb. post. I. gr. 70%
S E T T I M A N A L E

ŠT. 1080

TRST, ČETRTEK 15. APRILA 1976

LET. XXVI.

Bog ni obupal nad človeštvom

V poročilih tiskovnih agencij se vedno pogosteje pojavljajo izjave znanstvenikov in filozofov, ki napovedujejo človeštvu apokaliptične katastrofe v obliki tretje svetovne vojne, ki bi mogla biti tudi zadnja, ker bi se končala z uničenjem človeštva, ali v obliki grozne lakote zaradi preobljudenosti in uničevanja rodovitne zemlje in morskega živalstva ali enostavno zaradi vedno hujšega okuževanja zemlje, vode in zraka. Tak konec človeštva, bodisi zaradi enega teh vzrokov ali vseh skupaj, se da že danes skoraj točno vnaprej izračunati. Človeštvu preostane po teh računih le še nekaj desetletij ali kvečjemu stoletij. Ideološke napetosti in družbeni razkroj lahko konec samo pospešijo. Znanstveniki in filozofi so pesimisti. Statistike jim dajejo prav.

Toda kristjani ne moremo biti pesimisti. In tudi ne smemo biti. Vemo sicer, da se ne smemo predrzno zanašati na Boga, da bo reševal človeštvo kot nekak »deus ex machina«, in Bog navsezadnje tudi ni gasilec, da bi prihitel gasit, kadar bi ljudje po lastni neumnosti ali hudobiji zažgali svet, ali reševalec, ki bi naglo prevzel v oskrbo človeštvo po poskusu kolektivnega samomora. Vemo pa tudi, da se je Bog učlovečil, da bi pomagal ljudem, in da je umrl na križu zato, da bi nas odrešil, in da je imelo to dvoje velik, velikanski pomen za usodo človeštva. Če bi bil Bog obupal nad človeštvom, bi ne bil postal naš Zveličar. Človeštvo bi tega ne zaslužilo. Če pa je vendarle prišel na ta svet, da bi nas odrešil in zveličal, je to dokaz, da ima zaupanje v nas. Vedel je, da ga človeštvo potrebuje in da njegove žrtve — gledano iz celotne zgodovinske perspektive — ne bo odklonilo, ampak mu bo hvaležno zaradi tega.

Zato ne moremo dati prav pesimistom. Lahko, da bo še prišlo do katastrof, kot je že prišlo, toda ljudje si jih bodo pripravili sami. Lahko pa jih tudi preprečijo in imajo možnosti in sredstva za to. Od njih samih je odvisno. Bog hoče, da prevzamejo sami odgovornost za to. Zaradi tega jim je dal vso svobodo odločanja. Nad to veličastno svobodo — najvišjo dobroto — pa čutimo božjo previdnost, čutimo Njegovo skrb in Njegovo ljubezen. In zaradi te Njegove ljubezni nas tudi ob povodnji najbolj pesimističnih novic vseeno ne moreta premagati strah in tesnoba. Vemo, da bdi nad nami Bog in da nam bo dal vedno možnost, da obvladamo vse probleme in se rešimo, če bomo le sami hoteli. V tem je vsa skrivnost: da verujemo Vanj, da verjameмо v smisel njegove žrtve na križu in da hočemo svojo lastno rešitev: da se ne vdamo v nihilizem in ne obupamo.



POMLAD NA KRASU

foto M. Magajna

Naročnikom, bralcem in vsem Slovencem
želi vesele velikonočne praznike

»NOVI LIST«

EDINO ZDRAVILO: DELO

V uvodnikih in političnih komentarjih italijanskega tiska se monotono ponavlja: zelo resen položaj, brezizhodna politična kriza, politična šah pozicija, neustavljivo padanje lire, divje razvrednotenje, dirjajoča inflacija, naraščanje napetosti med strankami itd. Velika večina politikov je prepričana, da ni več drugega izhoda kot razpust parlamenta in razpis predčasnih volitev, v upanju da bodo volilni rezultati razčistili položaj.

Toda mnogo je tudi takih, ki se boje, da ne bodo volitve ničesar spremenile in da bo ostalo vse pri starem, če ne še slabše. Zato niso predčasne parlamentarne volitve (zakonodajna doba sedanjega parlamenta bi morala trajati še eno leto) nikako sigurno zdravilo za sedanjo politično krizo v Italiji, kaj šele za gospodarsko. V primeru volitev bi zastalo vsakršno zdravljenje gospodarske krize in politična negotovost bi jo le še poslabšala. Saj je znano, da se je začelo naglo padanje lire ravno ob izbruhu zadnje vladne krize, ki jo je — če upravičeno ali neupravičeno, je drugo vprašanje — povzročila socialistična stranka, ko je odtegnila podporo prejšnji Morovi in La Malfovi dvostrankarski vladi.

V najboljšem primeru bi predčasne volitve okrepile položaj Krščanske demokracije oziroma obeh strank, ki sta z njo povezani, socialno - demokratske in republikanske ali na kratko vladnega tabora. Vendar ni pričakovati take okrepitve tega tabora, da bi bila zagotovljena trdna vladna večina in da bi se nova vlada, ki bi se porodila iz nje, lahko odločno lotila reševanja vladne krize po lastnih osnutkih in modelih. Po drugi strani pa spet ni pričakovati — tudi če bi levica še napredovala — kake trdne komunistično-socialistične večine ali »leve alternative«, kot se izražajo socialisti, in povrh ne obstaja nikakršni načrt »levice« za ozdravitev italijanskega gospodarstva. Socialisti imajo v torbi nekaj romantičnih »socialističnih«

predlogov brez garancijskega lista o nje-govi uspešnosti, komunisti pa se zanašajo v bistvu samo na sindikate, namreč da bi v primeru zmage »leve alternative« (na absolutno večino seveda sploh ne morejo računati) lahko pripravili sindikate do tega, da bi se odpovedali neprestanim stavkam in pretiranim zahtevam po zvišanju plač ter da bi lahko pregovorili delavce, naj se spet z vso resnostjo lotijo dela. Drugih čudežnih receptov za ozdravitev italijanskega gospodarstva in lire tudi komunisti nimajo in ne morejo imeti. Vsekakor bi se začelo tudi pod njihovo oblastjo za delavce s tem, da bi si morali zategniti pas. Dolej namreč še ni dokazano, da bi bil komunistični sistem produkcije in zunanje

trgovine boljši od zahodnega tržnega ali da bi nudil več potrošništvu. Če bi se posrečilo italijanskim komunistom dokazati nasprotno, bi bil to kar velik čudež.

Bistvo italijanske gospodarske krize in padanja lire je v tem, da italijanske stranke ali bolje rečeno italijanska javnost še vedno noče vzeti na znanje očitnega dejstva, da je mogoče doseči dobre rezultate v gospodarstvu samo z delom, ne pa z gostobesednim dokazovanjem pravilnosti te ali one politične ideologije ali z demagogijo. Odpovedati se morajo predstavi o pretiranem pomenu politike v gospodarstvu. V gospodarstvu šteje delo. To vedo tudi komunisti. Čimprej bo to Italijanom jasno, tem prej bo rešena italijanska gospodarska kriza. Morda ne bi bilo slabo, če bi tudi Italijani hodili več na turistične izlete v Nemčijo in ne samo Nemci v Italijo.

Slovenska skupnost o političnem položaju

Izvršni svet Slovenske skupnosti v Trstu je obravnaval številne probleme in vprašanja v zvezi s sedanjim političnim položajem s posebnim ozirom na pravice in zahteve slovenske narodnostne skupnosti.

Poglobljeno je razpravljalo o stanju na tržaški pokrajini, kjer so načelnikom svetovalskih skupin predložili osnutek enotnega programa strank ustavnega loka kot osnovo za nadaljnje politične pogovore za rešitev iz politične krize. Izvršni odbor je svojega pokrajinskega svetovalca pooblastil, da sledi nadaljnjemu razvoju pogovorov za uveljavitev pravice Slovencev do uporabe lastnega jezika v izvoljenih predstavništvih.

V nadaljevanju razprave je razpravljalo o vladnem zakonskem osnutku za ratifikacijo Osimskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Pri tem je ponovno ugotovilo, da omenjeni načrt nadrobno predvideva izvajanje gospodarskega sodelovanja, predvidenega v pogodbi, medtem ko popolnoma prezre izvajanje člena 8 glede ob-

veze o zaščiti slovenske narodne manjšine. Izvršni odbor Slovenske skupnosti je sklenil, da odločno protestira proti tako okrnjenemu izvajanju podpisanega sporazuma, katerega bistveni in sestavni del je obveza italijanske vlade, da zagotovi slovenski naroni skupnosti »maksimalno možno zaščito z notranjimi zakonskimi normami.«

V zvezi s trdim bojem koroških Slovencev za pravice, ki izhajajo iz avstrijske mirovne pogodbe, jim izvršni odbor izraža

(Dalje na 8. strani)

—o—

Motili so verski obred

Med obredom velikega četrtega v stolnici sv. Justa v Trstu — obred je bil v sredo, 14. t.m., ker upravlja nadškof Cocolin dve škofiji — je skušala manjša skupina italijanskih prenapetežev motiti redni potek pobožnosti. Z razliko od prejšnjih let, ko je celotni potek obreda, med katedim se blagoslavlja tri olja, bil v latinščini, je letos bilo dogovorjeno, da bota spev po prvem berilu, drugo berilo in tri prošnje brali v slovenščini, hkrati pa tudi peli dve pesmi v slovenščini. Ostali del obreda pa da bo v italijanščini, oziroma latinščini.

Ko je župnik iz Mačkoli Franc Voncina začel brati prvi spev, se je v cerkvi slišalo glasno kašljanje in cepetanje z nogami, pri branju besedila pa je nastal takšen hrup, da duhovnik ni mogel nadaljevati svojega branja. Tedaj je nastopil bivši škof Santin, ki je razgrajče opozoril na svetost kraja, nekateri verniki pa so prenapeteže pospremiti k vratom. Pobožnost se je nato nadaljevala v najlepšem redu in v vzdušju resničnega krščanskega bratstva, a vendar pri zaprtih vratih. Ob koncu obreda so italijanski duhovniki izrazili solidarnost slovenskim sobratom in se jim tudi opravičili za neljubi dogodek.

—o—

Američani menijo, da položaj italijanskega gospodarstva dejansko ni tako slab, da bi opravičeval sedanjo paniko, ki povzroča naglo padanje lire. Italijani naj bi si ohranili mirne živce.

Zahteve konzult po slovenskem šolskem okraju

Poročali smo že, da je tržaška pokrajinska uprava razposlala sosvetom tržaške občine načrt o porazdelitvi šolskih okrajev, da bi konzulte posredovale svoje stališče. Nekaterne konzulte so s tem v zvezi imele že informativne sestanke. Glede zahteve po slovenskem šolskem okraju je bil važen sestanek šolske komisije konzulte pri Sv. Ani, kjer je govoril inž. Pečenko.

Še pomembnejši pa je bil sestanek, ki ga je sklical predsednik svetoivanske konzulte, saj so na tem območju strnjeni vsi slovenski višji šolski zavodi. V komisijo so ravnateljstva in šolski sveti slovenskih in italijanskih šol imenovali uradne predstavnike. Posredovali so zahteve splošnega značaja in se izrekli o načrtu porazdelitve okrajev. O potrebah šol, ki spadajo pod pokrajinsko pristojnost in o porazdelitvi okrožij, je na seji komisije spregovoril pokrajinski odbornik Sbisà. Potrdil je odklonilno stališče do uvedbe samostojnega okraja. Zastopniki slovenskih šol in drugi člani komisije pa so utemeljili enotno zahtevo slovenske narodne skupnosti po sa-

mostojnem okrožju. Ob sklepu sestanka ni noben član komisije ugovarjal temu stališču. Predstavniki italijanskih šol so se pozitivno izrekli glede razjasnitvenih posegov o problematiki slovenskega šolskega okraja, ki sta ju posredovala prof. Samo Pahor in Ivan Černic.

Svetoivanska rajonska konzulta bo sklenila o splošni šolski problematiki ter o porazdelitvi šolskih okrajev na svojem prihodnjem zasedanju v sredo 21. aprila.

Predsednik konzulte Miro Opelt je vključil v dnevni red še drugo pomembno točko in sicer nujnost skupne obravnave spremembe ureditvenega načrta tržaškega mesta za področja javne koristi, načrta za hitro cestno povezavo Padriče - Lonjer - Laktišče - VII pomol in cestnih povezav v okviru ureditvenega načrta, ki zanimajo predvsem Lonjer in Katinaro. Konzulta bo po vsej verjetnosti sklenila sklicati javna zborovanja, kjer bi prebivalci lahko razpravljali o perečih problemih na osnovi jasne dokumentacije.

PROSTOR MLADIH

Pogovor z Ivano Suhadolc

IVANA SUHADOLC, z Opčin, ki je pred kratkim diplomirala z delom o začetkih ameriškega romana, je odšla po maturi študirat v Združene države, kjer je ostala 1 leto. Tam ima strica. Ker naše mlade zanima, kako sodi kot ena izmed njih o ameriškem življenju in o svojih izkušnjah v njem, smo jo naprosili, da odgovori na nekaj naših vprašanj in smo veseli njenega prispevka.

Kje ste študirala? In kaj?

Študirala sem ameriško literaturo na Northern Illinois University v De Kalbu pri Chicagu. Res zanimivo je študirati literaturo v tisti deželi, v kateri je ta literatura nastala in se razvijala. Človek lahko tako z večjo lahkoto razume njene značilne izraze. Moram tudi pripomniti, da nisem stanovala pri stricu, ampak z drugimi ameriški študenti. To je bilo seveda dosti bolj zanimivo; v vsakdanjem življenju sem jih lahko bolje spoznala.

V čem se vam zdi ameriška univerza drugačna od evropske?

Težko mi je naštetiti razlike, ker sploh ne vem, kje naj bi začela. Recimo, da je ameriška univerza organizirana smotrno, racionalno, medtem ko v evropski, ali bolje rečeno, italijanski, vlada absurd. Profesorji v Ameriki niso baročni; zavedajo se, da je njihova glavna naloga poučevanje, in se temu tudi posvečajo. Študent jim ni le številka; zanj se skušajo resnično zanimati in mu pomagati. Velika skupna predavanja imajo študentje le v prvih letih univerze; potem se porazdelijo v male razrede, v katerih se jim lahko profesor osebno posveti. Profesorji imajo do študentov izredno spoštljiv odnos; nikjer nisem opazila terorja, ki večkrat vlada po naših učilnicah posebno pred kakim izpitom.

Ameriške univerze so tudi bogatejše od italijanskih. Najlažje je to opaziti v knjižnicah, ki so neizmerno večje in bolje organizirane od italijanskih, pa tudi v uslugah, ki jih univerza nudi študentom: od neštetihi telovadnic do advokata za legalne probleme, od psihologa do univerzitetne bolnice, od koncertov in drugih kvalitetnih predstav do klu-

letoma naše višje srednje šole. Po dokončanem collegeu dobi študent diplomo, ki se imenuje Bachelor's Degree. Sedaj je študent diplomiran (graduate) in, če želi, lahko svoj študi nadaljuje v graduate school: v šoli za diplomirance. V dveh letih študija si lahko pribori Master's Degree, ki bolj ali manj odgovarja italijanski univerzitetni diplom. Stvar je seveda relativna, ker se študij na raznih ameriških univerzah izredno razlikuje. Master's Degree pa še ni doktorat. Za Ph. D. (doktorat) mora ameriški študent trdo delati še vsaj tri leta. Nadaljnja razlika je tudi ta, da v Ameriki nimajo akademskega leta, temveč dva semestra. V vsakem semestru študent obiskuje približno pet kurzov. Na koncu mora takoj polagati izpite. Če pade, mora kurz celotno ponavljati.

Kakšna je splošna raven izobrazbe ameriške univerzitetne mladine? Kakšen vtis vam je ta mladina naredila in kaj morda pogrešate v njej?

Mislim, da je splošna raven izobrazbe ameriške mladine nižja kakor pa pri nas. Zelo lahko jim je očitati površnost; večkrat so popolnoma neobčutljivi za razne probleme, ki se večini evropske mladine zdijo bistveni, recimo, socialni problemi. Seveda govorim zelo na splošno; izjem je veliko. Med svojim bivanjem v Ameriki sem lahko razumela razloge za to njihovo »površnost«. V Evropi se mlad človek kmalu znajde v konfliktu z družbo, z oblastmi, z birokracijo; večkrat se mu zdi, da je v precepu in da ni izhoda. Kmalu se zave raznih nasprotij in nesmislov in jim hoče kljubovati. V Ameriki je bilo to do sedaj precej drugače. Pravim do sedaj, ker tudi oni v zadnjih časih doživljajo hušjo krizo. Vendar je bilo do pred kratkim tako, da povprečen mlad človek nikdar ni imel večjih problemov. Službo je lahko dobil, kjer in kadar je hotel. Lahko je potoval, lahko si je izbral poklic, lahko si je izbral kraj, kjer je najraje živel. Jasno, da mu drugi problemi niso bili dosti mar, ker se ga pač naravnost niso dotikali. Vtis svobode je bil velik in ravno tako velik je bil vtis, da človek lahko doseže, kar si želi. Temu se pravi American dream: ameriški sen. Seveda se ta ameriški sen in optimizem, ki iz njega izhaja, sedaj rušita. Mladí ljudje se čudijo, ker ne dobijo službe. Mladina v Italiji se temu ni nikdar čudila, zato je nekje bolj realistična, bolj osveščena in »globoka«. Vendar se moramo zavedati, da so bile razmere v Ameriki še do pred kratkim za srednjega človeka zelo drugačne od evropskih. Krivično je torej dolžiti Američane, da so neobčutljivi do neke stvarnosti, katere še niso imeli prilike direktno spoznati. Seveda s tem nočem reči, da v Ameriki ni bilo nikdar problemov; res pa je, da je bilo življenje za večino Amerikancev vendarle lažje kakor pa pri nas; vera v individualizem in osebne zmožnosti, optimizem in zoupanje v bodočnost so tudi v njih precej zakoreninjene lastnosti, ki jim večkrat zaprejo oči, čeprav so po drugi strani tudi pozitivne.

Kaj mislite o ameriškem življenju v celoti? Občutite domotožje po njem, oziroma, če postavimo vprašanje drugače, bi hotela živeti za stalno v Ameriki? In če ne, zakaj ne?

Ne toži se mi po Ameriki. Doma sem zadovoljna; naše navade in naše mišljenje so mi v krvi. Naš način življenja je mogoče ožji, bolj navezan na rojstni kraj in na stare prijatelje kakor pa ameriški, a navajena sem nanj. V Ameriki ima človek vtis svobode in neizmernih planot; v Evropi je življenje bolj utesnjeno, a tudi bolj zanimivo in manj enolično.

Se občutijo tudi v ameriških ljudeh in v javnosti problemi, ki so danes, gledano od zunaj, tako značilni za Združene države, npr. politična kriza, škandali, nezaupanje v lastne sile, neuspehi v zunanji politiki itd.?

Kakor sem povedala že prej, Američani vse bolj občutijo ekonomsko in politično krizo. Po aferi Watergate se jim je zamajalo zaupanje v svoje institucije. Vojna v Vietnamu je mnogim mladim ljudem odprla oči in jim pokazala absurd njihove zunanje politike. Vendar bi rekla, da ti problemi niso toliko občuteni kakor pa pri nas. Povprečnemu človeku so daleč. Če ima kak odnos do njih, je ta večkrat popolnoma enostranski. Nikdar ne bom pozabila študenta političnih ved, ki mi je navdušeno dokazoval utemeljenost posega CIAe v Čilu. Seveda moram tu ponoviti, da je Amerika ogromna in da ima nad 200 milijonov prebivalcev: med njimi pa lahko najdemo na tisoče različnih pogledov.

Kje je po vašem vzrok, da Združene države kljub vsej svoji moči in bogastvu nimajo pravega uspeha v svoji mednarodni politiki? Česa manjka Američanom, da bi bili v tem bolj uspešni?

To je težko vprašanje! Ne upam si odgovoriti nanj, zato bom pa raje navedla mnenje svojega ameriškega prijatelja Boba, ki je tudi študent političnih ved. Tu sta odlomka iz dveh njegovih pism: »Ko že govoriva o Ameriki, me skrbi zaradi CIAe. Če je Peter (neki njegov prijatelj) tipičen za ljudi, ki jih zaposlujejo, potem pomeni, da bodo vedno le pili kavo in klepetali o italijanski rivieri. In če bi se tudi kdaj hoteli vmešavati v italijansko politiko, je še najbolj verjetno, da bo njihov poseg zagotovil komunistično zmago. Mnogo se tu govori o skrivnih operacijah CIAe; večina od njih povzroči rezultat, ki je ravno nasproten namenom. Če že ameriška vlada ni dovolj moralna, da pusti ostali svet pri miru, potem je vsaj dovolj nekompetentna, da njeni posegi ne povzročajo preveč škode.« In še: »Mogoče ne bi bil smel biti v svojih prejšnjih pismih tako lahkomišeln glede CIAe. Pazljivo sem prebral vse zgodbe o njenih prispevkih italijanskim politikom in kar slabo mi je, ko se sprašujem, če je to vse, kar so naredili. Še vedno sem prepričan, da bodo ljudje na skrivne dejavnosti vedno zvrčali več krivde (ali pa pohvale), kakor bi jih pa kdaj mogle zaslužiti, in da bodo mnogi ameriški posegi, kakor tisti v Italiji, povzročili rezultate, ki bodo nasprotni namenom. A to ni seveda nobeno opravičilo. Človeka spravlja v zadrego dejstvo, da živi v deželi, ki temelji na načelu svobode, a ne zna zaupati ostalemu svetu prav tiste svobode, katero zahteva zase. Smo hinavci ali je pa svoboda iluzija, katere nismo še nikdar popolnoma dosegli? Če bom kdaj razumel, katero je pravo, in če smo nepošteni do sveta ali do samih sebe, ti bom povedal.«

Kakšne so oblike družabnosti med mladimi? Je lahko dobiti stik z njimi?

Precej lahko mi je bilo dobiti stik z mladimi in starejšimi. Odprti so in radi spoznajo tujega človeka. Izredno so gostoljubni in za zabave zelo iznajdljivi. Mogoče so mi bile še najbolj všeč njihove coffe-houses: nekaki bari, kjer servirajo le nealkoholne pijače in kjer je vsak večer na sporedu folk ali country glasba na kitari ali na klavirju.

Kakšne izkušnje imate z ameriški Slovenci?

Zelo dobre. Povsod so me zelo lepo in prijazno sprejeli, pa čeprav jih prej mogoče sploh nisem poznala. Le to bi rekla, da se je njihovo življenje v domovini ustavilo ob trenutku emigracije: razmere v Evropi so zanje sedaj ravno take, kakor so bile, ko so jih zapustili. Posledica je, da so zelo konservativni, a človek z lahkoto razume, zakaj je to tako.

**Zaradi velikonočnih praznikov
bo prihodnja številka Novega lista
izšla v četrtek, 29. aprila.**

ba za narodne plesse. Prvi teden svojega bivanja v DeKalbu sem preživela kar na sestankih, ki so jih organizirali za tuje študente zato, da bi nam razložili, kaj vse nam je na razpolago in na koga se lahko obrnemo, če imamo katerikoli problem. Pri nas je študent popolnoma prepuščen samemu sebi, v Ameriki je pa »klient« univerze in lahko povsod računa na prijaznost, osebno zanimanje in hitro pomoč. Po uradih in sploh po celem kampusu delajo predvsem študentje sami in tudi to pripomore k splošnemu prijetnemu vzdušju.

Do sedaj sem govorila o bolj splošnih stvareh; to so tiste, ki morda evropskega študenta najbolj presenetijo. Morala bi pa nekaj povedati tudi o strukturi univerze same. Po višji srednji šoli (high-school), ki traja štiri leta, lahko mlad študent za nadaljnja štiri leta obiskuje college, ki je na nekoliko nižji ravni kakor pa naša univerza. Njegovi prvi dve leti odgovarjajo, recimo, zadnjima dvema

Proračun nabrežinske občine sprejet s pomočjo Slovenske skupnosti

Svet Slovenske skupnosti je razpravljal o političnem stanju v devinsko-nabrežinski občini, ki jo upravlja manjšinski odbor KPI in PSI. Ker ta ne razpolaga z absolutno večino v občinskem svetu, se je pojavilo vprašanje, kako naj se omogoči odobritev finančnega proračuna, da bi lahko uprava živela naprej, kajti v nasprotnem primeru bi prišlo do imenovanja komisarske uprave.

Krajevna sekcija Slovenske skupnosti je 22. marca sklicala sestanek svojih članov, da se izrečejo o zadržanju njenih predstavnikov v občinskem svetu. Po daljši in živahni razpravi so udeleženci sprejeli naslednjo resolucijo: »Člani sekcije Slovenske skupnosti devinsko-nabrežinske občine so po temeljiti razpravi o položaju v občini in po poročilih svojih občinskih svetovalcev o osnutku občinskega proračuna za leto 1976, sklenili poveriti nalogo svojima občinskima svetovalcema, naj s svojim ravnanjem v občinskem svetu omogočita odobritev letošnjega proračuna.«

Skladno s temi smernicami je svetovalec Antek Terčon v glasovalni izjavi med drugim dejal, da se Slovenska skupnost zaveda, da ni v občini trenutno nobene druge možnosti upravljanja. Sedanja uprava je v glavnem domača, zato jo bodo podprli tako, da bodo glasovali za proračun. »Iz tega pa še ne smemo delati kakih političnih zaključkov — je nadaljeval svetovalec Terčon — češ da je Slovenska skupnost spremenila svojo politično linijo, katero bo lahko spremenil le njen pokrajinski občni zbor. V našem primeru bosta naša svetovalca glasovala v skladu s sklepom krajevnih sekcij, da se omogoči nadaljnje življenje sedanje uprave, kajti drugače bi pretila nevarnost komisarja.«

Končno naj še povemo, da bi zgolj vzdržanje svetovalcev Slovenske skupnosti morda formalno omogočilo preživetje sedanje uprave, ne bi pa zagotovilo finančnih sredstev za njeno konkretno delovanje z najetjem zadevnih posojil.

Svet Slovenske skupnosti je vzel na zna-

nje glasovanje v nabrežinskem občinskem svetu ter izjavo župana Škerka, v kateri je Slovenski skupnosti priznal velik čut za odgovornost kot nosilki zahtev in pričakovani slovenskega prebivalstva. Še posebej je poudaril dobesedno: »Končno smo prepričani, da sta prisotnost in sodelovanje Slovenske skupnosti nujni za uresničenje pobud tako na krajevni kot vsedržavni ravni, katerih cilj je popolna enakopravnost Slovencev v Italiji in priznanje njihovih narodnih in socialnih pravic.«

Na vrsti je sedaj manjšinska uprava KPI in PSI, da z dejanji dokaže svojo dobro voljo.

—o—

V »Torkli« prosvetnega društva »Valentin Vodnik« v Dolini je bila 14. t.m. odprta razstava del slikarja Demetrija Ceja. Odprta bo še na velikonočno nedeljo do 12. ure.

Te dni je izšla že sedma številka »Pastirčka« v letošnjem šolskem letu.

17. aprila ob 18. uri bodo odprli v tržaški galeriji Forum razstavo Afrovih grafičnih del.

»ŠTREKLJEVA ŠOLA« V SESLJANU

V Sesljanu je bil 31. marca sestanek vaščanov iz Sesljana in Vižovelj za poimenovanje domače šole po kakem vzornem slovenskem kulturniku. Od vseh predlaganih imen je zbudilo pozornost tisto, ki je z velikimi črkami zapisano v naši literarni zgodovini, namreč prof. dr. Karla Štreklja rojenega v Gorjanskem pri Komnu 24.2. 1859 in katerega je predlagal Slavko Tuta.

Kras je ponosen na svojega sina, ki je znanstveno posegel v slovensko narečno bogastvo in ga znal posredovati tudi izven meja Slovenije.

Toda če je kot jezikoslovec dal svoj veliki doprinos leksiki in etimologiji, pa smo mu Slovenci še posebno hvaležni za štiri knjige »Slovenskih narodnih pesmi«, kjer je Štrekelj na 3390 straneh s 142 stranmi uvodov zbral kar 8300 pesmi, pripovedk, pravljic, bajk, pregovorov, vraz in drugega.

Glodarju gre zasluga, da je po smrti velikega sina naše dežele uredil polovico zadnje knjige, kajti 7. julija 1912 je odpovedalo srce Karlu Štreklju, za večno pa je zaživel v naši kulturni zgodovini.

Na sestanku so vaščani predlagali ustanovitev organizacijskega odbora, nabiranje sredstev in tudi, da bi ob slovesnosti na vabilo prisostvovala tudi šolska mladina z Gorjanskega.

Cankarjeva proslava Pd Mačkolje

Kot napovedano na občnem zboru, je Prosvetno društvo Mačkolje priredilo v soboto, 3. aprila Cankarjevo proslavo, na kateri so nastopili otroški pevski zbor, govornik, recitatorji ter glasbeni ansambel Eksplorer '74. Za to priložnost je bila dvorana v župnijskem domu očividno premajhna, da bi lahko udobno sprejela vse domače udeležence ter nekatere goste iz sosednjih vasi.

Pisan in bogat spored je pričel otroški pevski zbor Slovenski šopek, ki je pod izkušenim vodstvom Ljube Smotlak navdušeno zapel več pesmi, ki so vsem zelo ugajale. Priložnostni nagovor je imel predsednik društva Danjel Novak, ki je poudaril zlasti pomen proslavljanja naših velikih mož, med katere nedvomno spada naš

največji pisatelj Ivan Cankar, katerega stoletnico rojstva letos slavimo. Rodil se je namreč 10. maja 1876, umrl pa leta 1918. Orisal je njegovo težko življenje in pisateljsko ustvarjanje, njegovo veliko vero v boljšo bodočnost slovenskega naroda ter neizprosni boj pisatelja proti vsem krivicam, hinavstvu in zapostavljanjem.

Učenci nižjih in višjih srednjih šol (Darja Smotlak, Robert Smotlak, Leicija Zabin, Otilija Štrajn in Devid Stepančič) so podali izbrane odlomke iz Cankarjevih del od Enajste šole pod mostom pa do Očenaša hlapca Jerneja.

Sledil je nastop domačega pevskega zbora, ki je pod vodstvom Dušana Jakomina ubrano zapel štiri pesmi, ter prikazovanje barvnih diapozitivov ob glasbeni in govorni spremljavi na temo Cankar in njegov dom med katerim smo se v duhu preselili na Vrhniko in njen Klanec.

Končno je nastopil še mladinski ansambel Eksplorer 74 od Sv. Ivana v Trstu, ki je s svojim koncertom izbranih narodnih in modernih skladb pripomogel k uspešnemu zaključku prireditve ob splošnem zadovoljstvu vseh prisotnih.

Prijetno družabno razpoloženje se je v dvorani nadaljevalo tudi po kulturnem sporedu.

Prireditelji proslave se vsem nastopajočim iskreno zahvaljujejo za sodelovanje ter številnemu občinstvu za izkazano pozornost.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

JOSIP TAVČAR:

»IGORJU UGAJA BACH«

V ponedeljek 19. t.m. ob 16. uri za abonma red G - okoliški in

v sredo 21. t.m. ob 20.30 za abonma Red D - mladinski v sredo.

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

S. P. A.

GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 300.000.000

VSE BANČNE OPERACIJE IN STORITVE - OBRTNIŠKA POSOJILA E.S.A.
PETLETNA HIPOTEKARNA POSOJILA - NEPREKINJENA BLAGAJNA - VARNOSTNE SKRINJICE

MENJALNICA

BANKA USPOSOBLJENT ZA BLAGOVNO IN DEVIZNO POSLOVANJE S TUJINO
BANCA GENTE PER IL COMMERCIO DEI CAMBI

TRST UL. F. FILZI 10 - TEL. 61-446 - TELEX 46264 - BRZOJAVNI NASLOV B A N K R E D

Manifestacija v Padričah

Na pobudo koordinacijskega odbora za Padriče, Trebče, Gropado in Bazovico se je v nedeljo 11. aprila vršila pred nekdanjim begunskim taboriščem manifestacija proti gradnji zavora za mladoletnike. Šlo je za odločen nastop krajevnega prebivalstva proti sistematičnemu preziranju zahtev ljudstva, ki so jih podprle vse politične sile ustavnega loka kot tudi občinska in pokrajinska uprava. Predstavniki krajevnih organizacij, poslanec Škerk in zastopniki političnih strank so se izrekli proti nameravani preureditvi. Predsednik odbora Križmančič je podčrtal, da je načrt v nasprotju z nujnimi življenjskimi interesi prebivalstva, saj bi z malenkostnimi naložbami lahko na območju nekdanjega taborišča uredili javnokoristne objekte za krajevno prebivalstvo, ki ni prejelo v zameno za obsežna razlaščenja slovenske zemlje v povojnih letih nobene neobhodno potrebne socialne strukture.

Izrednega pomena so bili pa nastopi izvedencev na področju socialne nege mladoletnikov. Tako predstavnica ustanove za socialno pomoč mladoletnikom kot tudi dr. Pavel Fonda iz središča za umsko zdravje in socialni asistentki so poudarili, da je nameravana gradnja zavora sploh v nasprotju z novimi prijemi, ki jih med drugim predvideva načrt o kaznilniški reformi.

Na zborovanju so sprejeli protestno resolucijo, ki se glasi:

»Udeleženci protestnega zborovanja, ki so ga sklicali prebivalci Padrič, Trebč, Gropade in Bazovice in ki se ga je udeležilo prebivalstvo iz mesta in Krasa, skupaj s predstavniki političnih strank in temeljnih

družbenih organizacij, najodločneje odklanjajo poskus nadaljne degradacije naravnega in socialnega ambienta, ki ga predstavlja namera namestitve mladinskega zavora na prostoru bivšega begunskega taborišča na Padričah.

Ne glede na zastarelost samega pojma mladinskih zaporov kot prevzgojnih ustanov, ki mu nasprotuje sodobna znanost, in na nasprotovanja samih krajevnih uprav, ki so demokratični izraz prebivalstva, udeleženci protestnega zborovanja ponovno potrjujejo zahtevo vseh prebivalcev vzhodnega Krasa, da se že obstoječe

naprave preuredijo v prepotrebno središče za javne kulturne in družbene storitve.

Občinski svetovalec Slovenske skupnosti dr. Dolhar je pretekli teden poslal tržaškemu županu Spacciniju nujno pismo vprašanje, v katerem sprašuje v zvezi s pripravami za gradnjo poboljševalnice, kdo je izdal zadevno dovoljenje, ki nasprotuje županovim zagotovitvam, da bo občinska uprava poskrbela, da bo objekt namenjen socialnim potrebam krajevnega prebivalstva.

Na vprašanje, ki je bilo naslovljeno v slovenščini je Spaccini odgovoril v občinskem svetu. Potrdil je odklonilno stališče občinske uprave do gradnje poboljševalnice.

Fran Venturini bo dal ime boljunski šoli

Naglo se bliža 25. april, ki smo si ga izbrali za dan, ko bomo slovesno poimenovali našo šolo po domačinu, glasbeniku in kulturnemu delavcu Franu Venturiniju.

Načrt za spomenik je izdelal arhitekt Marino Kokorovec. Za lepo delo, za katero so se brez pomislekov pozitivno izrekli vsi, ki sodelujejo pri pripravah na slovesnost, moramo biti arhitektu hvaležni tudi zato, ker je velikodušno odklonil kakršnokoli plačilo ali denarni prispevek sploh.

Za gradbeno dela skrbi podjetje Benčič iz Boljunca, in trdno upamo, da bo vse pravočasno in natančno izdelano, saj kaže podjetnik veliko dobre volje in ljubezni do tega dela.

Ker pa brez denarja na gre, je bilo nujno že ob začetku priprav organizirati denarne nabirke. Iz časopisnih poročil je bilo že razvidno, da so v to skupno bagajno prispevali najprej vsi člani medrazrednega

sveta in sodelavci za poimenovanje šole; nakar se je vršila nabirka po vsej vasi; slednjič smo zaprosili za pomoč tudi razna podjetja, od katerih smo dobili hvalevredne prispevke. S primernim denarnim prispevkom se nas je spomnil tudi Republiški komite za vzgojo in izobraževanje v Ljubljani. Hvaležni smo še vsem onim, ki so se spomnili naše šole bodisi ob smrti ali v počastitev spomina umrlih sorodnikov. Trdno upamo dobiti pomoč tudi od strani dolinske občine.

Slovesnost odkritja in poimenovanja, ki bo v nedeljo, 25. aprila ob 15., bo povezana s primernim kulturnim programom. Ker je bil Fran Venturini skladatelj in zborovodja, bosta na tej slovesnosti predvsem petje in glasba.

Venturinijeve pesmi bodo peli mešani zbor France Prešeren iz Boljunca, moški zbor Fran Venturini iz Domja in otroški zbor boljunske šole; venčkan Venturinijevih sklad pa bodo zaigrali harmonikaši glasbene šole Mladinskega doma — Boljunec. Pesmi, ki jih je zložila o Venturiniju naročna pesnica Marija Mijot, bo sama recitala.

Velik prispevek h kulturnemu programu bo razstava Venturinijeve glasbene zapuščine, fotografij in časopisnih člankov, ki se nanašajo na tega priljubljenega domačega glasbenika. Skrb za razstavo ima gospa Magda Maver, ki zbira material predvsem s pomočjo Odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu. Razstavo bodo popestrili tudi pismeni in likovni izdelki boljunskih učencev.

Ako bo še vreme naklonjeno, bomo doživeli v Boljuncu prihodnji teden zares lep kulturni praznik, ki naj bi ga zlasti mladi rod ohranil globoko v spominu za vedno.

Vsi, ki ljubite slovensko šolsko mladino, in vsi, ki ste poznali skladatelja Frana Venturinija ali ki imate radi njegove glasbene ustvaritve, pridite 25. aprila v Boljunec, da boste s svojo prisotnostjo povzdignili vrednost teega edinstvenega praznika.

—o—

Na velikonočni ponedeljek, 19. aprila 1976 bo ob 14.30 igral v UKVAH

ANSAMBEL T A I M S

Sodeloval bo tudi ansambel GALEBI.

Vabljeni!!!

—o—

V Tržaški knjigarni je razstavil nekaj svojih del slikar Primož (Primossi).

Zaključek revije »Primorska poje«

Dne 10. t.m. se je v Kulturnem domu v Trstu zaključila sedma revija »Primorska poje«, ki sta jo organizirali Združenje pevskih zborov. Primorske in Slovenska prosvetna zveza. Na zadnjem večeru je nastopilo devet zborov, od katerih štirje iz zamejstva in pet z onstran meje. Nedvomno je bil zadnji večer eden izmed najkvalitetnejših, haj so nastopili pevsko zelo dovršeni zbori. Med najboljše so na tem večeru prav gotovo spadali ženski zbor iz Postojne, ki ga vodi Ivo Jelerčič; zbor je tudi letos v vseh pesmih dokazal, da dobro obvlada pevsko tehniko; moški zbor Valentin Vodnik iz Doline, ki je pod vodstvom Ignacija Ote jasno izzvenel, Komorni mešani zbor iz Nove Gorice, ki je bil na tem večeru nedvomno najboljši. Njegov repertoar je bil zelo zahteven, posebno dobra je bila interpretacija prve pesmi, to je Agnusa Dei iz maše P. Marcelli G.P. da Palestrine. Zbor vodi Štefan Mavro.

Na zaključni »Primorska poje« so nastopili še naslednji zbori: Ženski in moški zbor »Oton Župančič« iz Štandreža, vokalna skupina »Prijatelji« iz Dobrovega, mešani zbor PD F. Bevk iz Prvačine, mešani zbor PD Anton Možina iz Brij in moški zbor Vesna iz Križa, ki je nastopil na tem večeru, moral pa bi nastopiti že enkrat prej. Žal nismo slišali dekliskega zbora »Igo Gruden« iz Nabrežine. Po vsej verjetnosti se

oba nabrežinska zbora, tako dekliski kot tudi moški, katerega tudi nismo slišali (moral bi nastopiti v Mirnu), nahajata v trenutni krizi, zdi pa se nam, da bi morali zbori, ki se k reviji prijavijo, to svojo obveznost izpolniti in nastopiti, tudi če številno pevcev ni popolno. Oba nabrežinska zbora sta namreč precej številna, in mislimo, da bi se dobro odrezala kljub odsotnosti nekaterih pevcev.

Za zaključek sta spregovorila predstavnika Slovenske prosvetne zveze Mirko Kapelj in Združenja pevskih zborov Primorske Ivan Silič; oba sta poudarila pomembnost teh pevskih srečanj, ki so postala za Primorčane z obeh strani meje že tradicija, katero je nedvomno treba tudi zanaprej ohranjati. Zelo čudno pa je izzvenel stavek, ki ga je izrekel predstavnik Slovenske prosvetne zveze, ko je povedal, da bi bilo treba revijo »Primorska poje« razširiti tako, da bi se vanjo vključili tudi italijanski zbori. Po njegovem mnenju bi bilo to v duhu osimskega sporazuma. Če smo odkriti, moramo reči, da tega njegovega izvajanja nismo povsem razumeli; po našem mnenju je »Primorska poje« slovenska in bi morala taka tudi v nadalje ostati. To je namreč prilika, da se slovenski zbori z obeh strani meje srečujejo in spoznavaajo, zato se nam zdi tu prehajanje v internacionalizem neumestno.

»Primorska poje« v goriškem Verdiju

V četrtek, 8. t.m., je bil v gledališču Verdi v Gorici predzadnji nastop letošnje revije »Primorska poje«, na katerem se je predstavilo deset pevskih zborov iz zamejstva in iz Slovenije. Slišali smo naslednje pevske zборе: dekliški zbor iz Devina (dirigent Herman Antonič — tudi ostala imena v oklepaju pomenijo imena dirigentov), moški zbor »Razpotje« s Cola (Leopold Koren), mešani zbor »Oton Župančič« iz Štandreža (Stanko Benko), moški zbor »Jezero« iz Doberdoba (Silvan Križmančič), moški zbor »Ciril Silič« iz Vrtojbe (Franc Župančič), mešani zbor »Drago Bajc« iz Vipave (Darja Žorž), Goriški oktet iz Šempe tra (Tomaž Tozon), komorni mešani zbor Glasbene matice iz Trsta (J. Ban), moški zbor »Mirko Filej« iz Gorice (Zdravko Klanjšček) in moški zbor »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine (Klavdij Koloini). Od naštetih je zbor s Cola prvič nastopil na reviji »Primorska poje«, večina zborov pa je prvič pela v gledališču Verdi. Prvič se je predstavil občinstvu zunaj domačega kraja v novi zasedbi tudi mešani zbor »Oton Župančič« iz Štandreža, ki so ga doma že slišali na Prešernovi proslavi. Zbor je s svojo številnostjo in ubranim petjem lepo presenetil poslušavce.

Kvaliteta zborov na reviji v Gorici je bila v primerjavi s prejšnjimi nastopi v Tolminu, na Dobrovem, v Kopru, Dolini in Mir-

nu nekoliko višja, posebej pa so se odlikovali že renomirani Goriški oktet, moški zbor »Mirko Filej« in moški zbor »Srečko Kosovel«. Opozoriti je treba tudi na zbor Glasbene matice iz Trsta, ki je izvajal morda nekoliko pretežak spored, vendar menimo, da bo z vztrajnim delom v tej smeri prišel do še boljših rezultatov. Poslušalci so povsem napolnili gledališče, mnogi so prišli tudi z druge strani meje. Med uglednimi gosti smo opazili generalnega konzula SFRJ v Trstu Ivana Renka, prav tako pa tudi številne osebnosti iz zamejskega javnega življenja. Letošnja pevska manifestacija »Primorska poje« se je zaključila dva dni pozneje v Kulturnem domu v Trstu, to je v soboto 10.t.m.

GLASBENA MATICA - TRST

Sezona 1975-76

Deveti abonmajski koncert

V nedeljo, 25. aprila 1976 ob 17. uri
v Kulturnem domu v Trstu

W.A. MOZART - R E Q U I E M

Solisti:

Zlata Ognjanovič, sopran
Božena Glavak, mezzosopran
Jurij Reja, tenor
Ivan Sancin, bas

Dirigent:

Anton Nanut

Rezervacije in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (tel. 418-605) in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Mazaška akcija na Goriškem

Prejšnji teden so fašistični mazači na območju doberdobske občine spet pomazali vrsto slovenskih napisov na dvojezičnih cestnih tablah in kažipotih. Ponovil se je torej dogodek izpred nekaj let v Sovodnjah, do podobnega »barvanja« pa je prišlo v doberdobski občini tudi v lanskem letu. Na nedavnem zasedanju goriškega občinskega sveta, na katerem so sprejeli tudi sklep o postavitvi dvojezičnih krajevnih napisov v Štandrežu, Podgori, Pevmi in Štmavru, so bili prav misovci tisti, ki so temu nasprotovali, zato ni težko uganiti, iz kakšnih krogov izhajajo do sedaj še neznan storilci. Očitno je da so nekateri iz zgodovine še vedno niso nič naučili in da so pozabili da je od pandca fašizma, ki je Slovencem na Primorskem kratil najosnovnejše narodne pravice, poteklo že več kot trideset let, prav tako tudi od konca vojne, v kateri sta bila fašizem in nacizem dokončno poražena.

Čprav pomeni korak naprej, pa omejenji sklep goriške občine še ni zadovoljiva rešitev. Krajevni napis za Štandrež bo n.pr. izgledal takole: »S. Andrea - Štandrež«, spodaj pa bo pisalo »Fraz. di Gorizia«, ne pa tudi v ustreznem slovenskem prevodu »Občina Gorica«, kot bi se za dosledno dvojezičnost spodobilo. Sprašujemo se tudi, ali bomo kdaj dočakali, da se bo ob vhodu v goriško mesto pojavila dvojezična tabla »Gorizia — Gorica«, saj vemo, da v mestu ne živi ravno majhno število Slovencev. Za zgled bi lahko navedli Koper, kjer stoji ob vhodu v mesto cestna

tabla z napisom »Koper« in pod njo v enakih črkah »Capodistria«, isto je tudi v Izoli, Portorožah in Piranu, če naštejemo le najpomembnejše kraje v slovenski Istri.

—o—

ZENA IN DOM

GNEZDO S PIRHI

Prav te dni sem splezala na podstreho očtove rojstne hiše in stikala za starinsko uro, ki je bila nekje zakopana pod staro šaro. Starinske ure so zdaj v modi, podstrehe pa, nizke, temačne, zaprašene in skrivnostne, predmet radovednosti mladih ljudi, ki bi radi našli kaj »originalnega« in starinskega, pa čeprav so stvari odjadrale na podstreho šele pred 30 leti. No, da se povrnem k začetni misli. Stikam tam po podstrehi, nizki, da še po vseh štirih ni šlo, in najdem uro, in preden spet splezam na beli dan, zagledam majhno, srčkano gnezdo, ne vem kakšnemu ptičku namenjeno, in ga vzamem s seboj. Pa se je stara mama brž spomnila, da je velikonočni čas, da so vnučki tu in da jim je treba pripraviti majhno veselje. In že je videla pred seboj to lično gnezdece, napolnjeno s travico, čokoladnimi in praviimi pirhi, vrh katerih sedi puhast piščanček, simbol rojstva, pomladi, mladosti in radosti. No, in ta zamisel nonice mojih otrok mi je bila tako všeč, da sem vam jo povedala in morda bo kaj podobnega tudi vam padlo na misel, da razveselite vaše malčke.

OBDAJTE SE S CVETJEM

In ko že govorimo o velikonočnih praznikih, ki so povezani s kupom tradicionalnih opravil, o katerih smo se že prejšnja leta pomenkovali, bi rada letos poudarila in ponovila tole: obdajte se s cvetjem; okrasite stanovanja, balkone, terase, gojite svoje vrtičke. Ne le, da je cvetje vedno v veliko radost vsem, in da je ta letni čas simbol vsega mladega, lepega, cvetočega in svežega; odkrili so celo, da ravnanje s cveticami, to se pravi sejanje, gojenje in urejanje cvetja, ugodno vpliva na živčni sistem, na srce in notranjo uravnovešenos. Pravijo, da je bil Churchill velik ljubitelj rož in da si je pred velikimi odločitvami poiskal potrebni notranji mir prav v negovanju nežnih cvetic. Terapija ni vedno draga; tudi skromne in cenene rožice so nam lahko v veliko veselje in v prid zdravju, če jih z ljubeznijo gojimo in pravilno razporedimo, tako v zemlji na vrtu, kot v loncih in vazah. MARTINA

Kratke z Goriškega

Pred nedavnim ustanovljeno »Beneško gledališče«, ki je na dnevu emigranta letos v Čedadu prikazalo igro »Beneška ojet«, pisano v domačem narečju, je v zadnjem času dvakrat gostovalo na Goriškem, in sicer 28. marca v Katoliškem domu v Gorici in 4. aprila v Doberdobi.

Občinska uprava v Krminu pripravila srečanje s krajevno skupnostjo na bližnjem Dobrovem, ki upravlja večji del jugoslovanskega dela Goriških Brd.

V Pevmi so pokopali drugo najstarejšo vaščanko, Pierino Komavli vd. Rožet, ki je pred tremi meseci dopolnila 90 let. Svojem v imenu našega lista izrekamo iskreno sožalje.

Ob nedavni mazaški akciji v doberdobski občini je goriška Slovenska skupnost podala protestno izjavo, v kateri izraža svoje nezadovoljstvo zaradi tega dogodka.

Lepota velikonočnih šeg

Prazniki brez obredja in šeg so pusti, sivi in prazni. Šege jim dajejo barvitost in veselje, pa tudi prispevajo k njihovi duhovni vsebini. Poleg tega ravno skupne šege povezujejo ljudi v širšo skupnost in medsebojno povezano in smiselno občestvo.

Zato ne zanemarimo velikonočnih šeg. To velja posebno za šege velikonočne sobote in ne delje: mladi v družini naj imajo na skrbi, da prinesejo iz cerkve blagoslovljeni ogenj kot simbol blagoslovljenega ognjišča, t.j. krščanskega doma in družinske skupnosti; gospodinja ali odraščajoča hčerka naj odnese ta blagoslovitve likonočne jedi, šunko, potico, bel kruh, kloba-

se, hren, pirhe; na velikonočno nedeljo po jutranji maši naj sede družina k »žegnu«; kdor more, naj se udeleži vstajenske procesije. Večno lepa je šega barvanja jajc (s čistimi barvami ali tudi z risanjem, a brez pretiranega krasenja s kupljenim kičem) in obdarovanja s pirhi. Morda bo mladim še vedno všeč tudi »sekanje« ali »hokanje« pirhov s kovanci.

Šele drugi velikonočni dan — ponedeljek — je bil nekdanj dan obiskov pri prijateljskih družinah. Kdor pa je šel kam na obisk že na velikonočno nedeljo, je lahko pričakoval, da jih bo dobil »z loparjem po riti«.

Delovanje koroške Družbe sv. Mohorja

V zvezi s sedanjim dogajanjem na Koroškem, v katerem predstavlja Družba sv. Mohorja s svojim kompleksom zgradb in pobud v marsikaterem pogledu stičišče in osrednjo točko, če že ne izvor najvažnejših kulturnih akcij, smo naprosili vodstvo družbe, da bi nam odgovorilo na nekaj vprašanj glede današnjega stanja in glede izgledov za prihodnost.

Kakšno je danes stanje Družbe sv. Mohorja v Celovcu? Ali število naročnikov narašča, ali je stabilno, ali morda nazaduje?

V našem koledarju za leto 1976 je najti mnogo takega kar že pomeni odgovor na to vprašanje. Poudarjam, da je Družba sv. Mohorja v Celovcu sprejela v svoja pravila že leta 1950, ko je država pričela realizirati Zvezno gimnazijo za Slovence v Celovcu, tudi skrb za slovenske dijake in dijakinje. V šolskem letu 1974-75 je bivalo v obeh naših celovških dijaških domovih 211 dijakinj in dijakov. Na Dunaju vzdržuje Mohorjeva visokošolski dom Korotan, v katerem je precejšnje število slovenskih in hrvaških visokošolcev in visokošolk. Če bi Mohorjeva ne priskočila v pravem času na pomoč z ustanovitvijo dijaških domov v Celovcu, bi se zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu ne bila tako lepo razvijala. Mnogo fantov in deklet iz oddaljenih vasi Južne Koroške bi zaradi oddaljenosti in prometnih težav ne moglo obiskovati gimnazije. Fantovski oddelek vodijo vzgojno salezijanci, dekliškega pa slovenske šolske sestre.

Kakšni so izgledi za prihodnost?

V vseh treh dijaških domovih oskrbuje in vzgaja Mohorjeva okrog 300 študentov, 210 srednješolcev in 90 visokošolcev. Za dijaško mladino bomo skrbeli tudi naprej.

Pa založniška dejavnost?

Mohorjeva je v svoji založbi izdala razen dveh ali treh vse slovenske in dvojezične šolske knjige za slovensko gimnazijo, za ostale srednje šole, za glavne in ljudske šole. Na založbi ima šolskih knjig za 900.000 šilingov. Tako podpira Mohorjeva tudi slovensko šolstvo na Koroškem.

Mohorjeva je ljudska založba. Izdajamo take knjige, ki jih želi in razume naše preprosto ljudstvo. Jezik mohorjevih knjig za naše ljudi ne sme biti pretežak. Večina sedanjih bravcev mohorjevk ni imela nobenega slovenskega pouka v šolah. Ob mohorjevkah so se mnogi učili brati. Ljudje morajo čutiti, da je knjiga domača, da jim ni tuja. Če se jim jezik ne zdi več razumljiv in domač, bodo segli po nemški knjigi.

Vam primanjkuje dobrih novih leposlovnih del?

Gotovo jih ni preveč. Vendar smo izdali celo vrsto izvirnih del. Po drugi svetovni vojni in

zlasti, odkar zapuščajo slovenski maturanti slovensko gimnazijo, so koroški Slovenci dobili in dobivajo vedno več inteligence. Izobraženstvo in dijaštvo si želi vsaj deloma drugačnega branja kot slovenski kmet in delavec na deželi. Tu nastajajo za Družbo sv. Mohorja nove naloge in novi problemi. Rešili teh vprašanj še nismo. Vendar v zadnjem času vsi, ki nosimo odgovornost, o teh nalogah vedno več razmišljamo. V tej smeri se mora še marsikaj napraviti. Gotovo se bo tudi tukaj to ali ono posrečilo. Od strani Mohorjeve ne manjka toliko dobre volje, kot pa finančnih sredstev. Iskali bomo možnosti, podpreti mlade literate tudi finančno. Zaenkrat so naši honorarji le skromni. Glavni vzrok je v nizki nakladi knjig, ker pač knjig ne moremo izvažati v Jugoslavijo.

—o—

Pri založbi »Naše tromostovje« je izšla knjižica »Glas v dnu«, ki obsega dve predavanji Vladimira Truhlarja »Krščanstvo kot ekstenzialno izkustvo« in »Izkustvo absolutnega v profanem leposlovju«.

Nova številka »Zaliva«

Izšla je nova, dvojna, 52. in 53. številka revije Zaliv. Na uvodnem mestu je objavljen članek o trenutno najaktualnejšem problemu naše manjšine, to je o izvajanju manjšinske zaščite v smislu sporazuma, ki je bil sklenjen med Italijo in Jugoslavijo v Osimu. Članek, ki je podpisan samo s tremi zvezdicami in ga torej lahko smatramo za mnenje uredništva, dvomi nad učinkovitostjo manjšinske zaščite, ki ni podrobno določena in zajamčena ter se v sporazumu omejuje samo na splošne obljube. Svarilen zgled, koliko so vredne take obljube v mednarodnih pogodbah, vidi avtor uvodnika v usodi koroških Slovencev, saj je tudi njim

avstrijska državna pogodba obetala zaščito narodnostnih pravic in enakopravnost. Avtor očita zlasti Slovenski kulturno-gospodarski zvezi v Trstu, kot predstavnici tukajšnjih Slovencev nasproti matični državi, da ni storila tistega, kar bi bila morala — ali pa da ni terjala od matične države tistega, kar bi bilo treba — da se zajamči slovenski narodnostni skupnosti v Italiji vloga osebka, ne pa objekta, v politiki, ki jo zadeva. »Zato bi bil čas — je rečeno v članku — da se obzorje nekoliko razčisti, da ga tržaški ljudje začnemo čistiti s tem, da sami pretresemo svoje zadeve; s tem da se znebimo nevidnih niti, ki nas ves povojni čas imajo ovite; s tem, da postanemo osebek tudi v razmerju do takoimenovane »krovne« zveze in njene delovanja, pa tudi do vseh, ki krojijo našo usodo brez nas.«

Boris Gombač je prispeval članek z naslovom »Slovenski kapital«, v katerem govori pred vsem o slovenskih delovnih ljudeh v Italiji. Jože Galičič pa je objavil članek pod naslovom »Politična laž ali zgodovinska resnica« s podnaslovom: »Razmišljanje o politični kampaniji proti Kocbeku«. »Toda dejstvo, da Kocbek nima možnosti odgovarjati v slovenskem matičnem tisku ali drugih sredstvih javnega obveščanja, me je spodbudilo, da napišem ta članek v zamejskem tisku, ne kot njegov zagovornik, marveč iz lastne pobude.« Galičič potem navaja v več poglavjih svoje razloge za svoje stališče. Pri tem se dotika tudi proti Kocbekovim trditvam naperjenih izjav nekaterih nekdanjih Kocbekovih sodelavcev v Osvobodilni fronti, kot na primer Marijana Breclja in zlasti Toneta Fajfarja.

(Dalje na 8. strani)

NOVICE

O splavu se bo verjetno govorilo spet šele po predčasnih volitvah v Italiji, ki bodo najbrž junija. Parlament je skrajšal dobo volivnega boja na 45 dni, da bi ostalo več časa za morebitno parlamentarno delo.

Med slovenskimi Korošci se vedno bolj očitno in odločno kaže odpor proti štetju manjšine. Kaže, da ga bo slovenska manjšina bolj kotirala oziroma ne bo pristala nanj.

Gubec-beg v Rossettijevem gledališču

Slovensko stalno gledališče v Trstu je v okviru letošnjega rednega abonmaja priredilo gostovanje gledališča KOMEDIJA iz Zagreba z rock-opero GUBEC-BEG, avtorjev Krajača, Metikoša in Prohaske. Gostovanje je potekalo v sodelovanju s Stalnim gledališčem za Furlanijo - Julijsko krajino. Zaradi izredne zahtevnosti dela, monumentalne scenografije, velikega števila nastopajočih in orkestrske spremljave je bila rock-opera lahko izvedljiva le v Rossettijevem gledališču.

Rock-opera GUBEC-BEG je posvečena slovitemu velikemu kmečkemu uporu leta 1573 na Hrvaškem in v Sloveniji. Upor, ki ga je vodil Matija Gubec z združeno kmečko vojsko, je tako živ v naši zavesti s svojim tragičnim koncem — kronanjem voditelja z razžarjeno železno krono na razbeljenem prestolu, da nima smisla, da bi obnavljali pomembnosti zgodovinskega dogodka. Gre za monumentalno fresko v 24 prizorih, ki se zlijejo v strnjeno enoto posredovanja ljudske epopeje.

Občinstvo je bilo po zaslugi izredne umetniške moči celotnega ansambla, režiserja Vlada Štefančiča, mojstrske koreografije Tihana Škričariča, scenografije Draga Turine, kostumografskega pristopa ter orkestralne izvedbe pod vodstvom Miljenka Prohaske neposredno sodeloženo pri dinamičnem stopnjevanju napetosti. Nastopa 32 solistov, ki v sodobnem pristopu rock-glasbe in ob izrednih igralskih sposobnostih posredujejo edinstveno doživetje. Že po

vodilnih vlogah izstopajo Matija Gubec - Bran-ko Blače, slepi stari Jurko - Marijan Kašaj, ter Jana - Josipa Lisac. Vendar moramo poudariti, da so vsi solisti kot tudi zborovski nastopi umetniško popolni. Pri predstavi sodeluje kar 250 izvajalcev, od katerih skrbi za tehnično izvedbo efektov kar 50 oseb. Za izvajanje rock-glasbe, ki hipertrofično preplavlja dvorano, skrbi 40-članski orkester. Poleg tradicionalnih se poslužuje tudi elektronskih glasbil in posredovanja 32 mikrofonskih točk. Ob prvi jugoslovanski rock-operi lahko rečemo, da v izvirnosti in umetniški moči prekaša slovite predstave, ki jih posredujejo po svetovnih vplemenstvih, kot na primer uspešnico Jesus Christ Superstar.

Ansamblu je uspelo uresničiti mojstrsko skladnost poetičnih prizorov in masovnih scen. Naj omenimo med številnimi odličnimi prizori pretresljivo izvedbo Ave Marie v slogu rock-glasbe ali vrhunsko predstavitev bitke pri Stubici, ki v svoji veličastnosti zapusti pri gledalcih globok vtis, ki se ga da primerjati s slovito bitko na Pejpuškem jezeru v Einsensteinovem »Aleksandru Nevskim«.

Tržaško občinstvo ni pokazalo svojega navdušenja ob izrednem umetniškem doživetju samo pri sklepnih sceni, ko se ansambel poslovi od gledalcev, ampak tudi pri vmesnih prizorih s toplimi in navdušenimi aplavzi ob odprtem odru.

O

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 18. aprila, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenske velikonočne pesmi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Glasba za orgle. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder »Pirhi za mamo«. Napisala Marija Susič. RO. Režija: Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Nedeljski koncert. 16.30 Operetna fantazija. 17.00 Šport in glasba. 19.00 »Budnost«. Drama, ki jo je napisal Diego Fabbri, prevedel Vinko Beličič. RO. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 20.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.30 Glasba za lahko noč.

: : PONEDELJEK, 19. aprila, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 9.00 Leo Janáček: Glasbena maša. 9.40 Praznično jutro. 10.40 Sodobni pevci in ansambli. 11.15 Mladinski oder: »Igraj se z nami«. Napisala Bruna Pertot. RO. Režija: Lojzka Lombar. 11.35 Opol dne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 15.45 »Dobri divji mož«. Radijska drama, napisal L. Suhadolčan. RO. Režija: Jože Peterlin. 16.45 Orkester in zbor Kaia Warnerja. 17.00 Za mlade poslušavce. 19.10 Pomladne pesmi Vinka Beličiča. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti - Ljubljanski pihalni trio: fagotist Fedja Rupel, klarinetist Igor Karlin, fagotist Vlado Černe. L.M. Škerjanc: Serebada; A. Srebotnjak: Serenada - Slovenski ansambli in zbori. 22.1 Glasba za lahko noč.

: : TOREK, 20. aprila, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Revija glasbil. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianist Maurizio Pollini. 19.10 Ustvarjalec pred mikrofonom: Milko Bambič (2. oddaja). 19.20 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 Verdi: Otello, opera. 21.45 Glasba za lahko noč.: : SREDA, 21. aprila, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol) »Rišimo skupaj!« 12.00 Opol dne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.50 Pianist Aci Bertonecelj. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 + estern-pop-folk. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Oskar Kjuder. Sodeluje violinist Miha Pogačnik - J.S. Bach Koncert v e duru za violino in godala, BWV 1042; Koncert v d molu za violino in godala, BWV 1052; Hajdn: Koncert v c duru za violino in godala. Orkester GM v Trstu. 21.35 Glasba za lahko noč.

: : ČETRTEK, 22. aprila, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Trio Ozim-Pahor-Slama. 18.50 Jazz kvartet Rafa Critsiana. 19.10 Človek pred rojstvom: »Oploditev« (Vito Sinopoli. 19.25 Za najmlajše: »Pisani balončki« (Krasulja Simoniti). 20.00 Šport. 20.35 »Daljni odmevi«. Radijska drama, napisal Ivan Matičič. RO. Režija: Jože Peterlin. 22.00 Glasba za lahko noč.

: : PETEK, 23. aprila, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol) »Zdaj pa zapojmo!«. 12.00 Opol dne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.50 Fagotist Vojko Cesar Cesar, violončelist Rodolfo Repini. 19.10 Bruna Pertot: »Prva ljubezen« 19.25 Jazz glasba. 20.00 Šport.

: : SOBOTA, 24. aprila: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Romantična simfonična glasba. 17.55 Filmska glasba. 19.10 Po društvih in krožkih »Prosvetno društvo Vipava na Peči«. 19.25 Jazz trio Martina Josepha. 19.40 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Ana rušča na Repentabre«. E. nodejanka, ki jo je napisal Dante Cuttin, prevedla Marija Petaros. 21.15 Ritmični orkester RAI.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. • Rea na soč. šču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna Graphart Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Nova številka »Zaliva«

(Nadaljevanje s 7. strani)

Josip Merku nadaljuje svojo zanimivo razpravo o julijskih dogodkih leta 1888 v Trstu in o vlogi okoličanskega bataljona, razpravo, ki mu je narasla že v pravo monografijo, ki bo bistven doprinos k zgodovini tržaškega slovenstva. V tej številki Zaliva najdemo tudi kar tri zanimive dnevnike, oziroma odlomke iz dnevnikov. Alojz Rebula je objavil odlomek o svojem lanskem potovanju v Severno Ameriko. Seveda se ne nanaša samo na vtise o vožnji, ampak posega pri tem v mnogo širšo narono, kulturno in duhovno problematiko. Milan Lipovec je objavil zapiske o svojem potovanju na Holandsko. Opisal je svoje vtise v Amsterdamu. Odlikuje jih izvirno gledanje in neka posebna svežina dojemanja. Boris Pahor pa je objavil pod naslovom »Odkritje Valdežanov« odlomek, v katerem opisuje svojo udeležbo na posvetovanju manjšin v dolini Aosta, kjer je odkril zanimivo ločino oziroma ljudstvece »Valdežanov«, ki so morali v preteklosti kot protestanti veliko pretrpeti. Pri tem pa ni ostal slep za tamkajšnjo pokrajino in za druge ljudi, ki jih je srečeval.

Bruna Pertot je zastopana v tej številki Pahorjeve revije z drobno novelo »List iz dnevnika žene«, ki nam potrjuje, da je Pertotova tudi talentirana pripovednica. Zorko Prelog obravnava motiv svobode ustvarjanja v socialističnih državah. Naj zadostuje iz njegove razprave tale značilni odlomek: »Za našo duhovno klimo sta še posebno značilna dva skrajnostna

pojava: agresivna gostobesednost in hiperprodukcija samozvancev ter odmaknjenost in resignacija resnično poklicanih. Pa še ti slednji redkokdaj dobro vedo, za kaj so resnično poklicani, za kaj pa niso, kdaj meje svojega daru prestopajo. Kadar Slovenec prihaja s čim na svetlo, navadno ne prihaja sam v svojem imenu, temveč navadno vzide na ta način, da izvrši kakšen obred samodaritve, zakaj on ima vedno nekaj nad seboj«.

Boro Ban nadaljuje roman »Moč v belem« iz slovenskega zdravniškega življenja. Vinko Ošlak pa je objavil »Izbor iz dnevnika let 1975-76«. To je zanimiv in aktualen izsek iz današnjega slovenskega življenja na ravni intelektualcev. Igor Mislej nadaljuje razpravo »Fizionomija totalitarizma« in na koncu najdemo še nekaj ocen in polemičnih odmevov.

—o—

SS O POLITIČNEM POLOŽAJU

(dalje z 2. strani)

svojo popolno solidarnost. Delegacije Slovenske skupnosti se je udeležila velikega protestnega zborovanja dne 9. aprila v Celovcu.

Izvršni odbor je tudi potrdil svojo podporo prizadevanjem sindikalnih in drugih strokovnih delavskih organizacij glede vprašanja suhega doka v tržaškem Arzenalu, ki jo je na sindikalnem zborovanju izrazil predstavnik Slovenske skupnosti Boris Gombač v slovenskem nagovoru zbranim delavcem in sindikalnim predstavnikom. Tržaški tisk, tudi slovenski, je to popolnoma ignoriral.

Končno je izvršni odbor SS razpravljaval o avtopostaji pri Fernetičih ter potrdil stališče svoje sekcije na Repentabru, ki zahteva, da se zaustavi nadaljnje širjenje tovarnega postajališča pri Fernetičih oziroma da se to premakne na področje napovedane proste cone. Takšna rešitev bi prizadela najmanj škode krajevemu prebivalstvu ter ohranila repentaborsko občino slovensko. Prav tako protestira proti nezakonitemu početju podjetja, ki razpošilja razlastitvena obvestila lastnikom zemljišč, čeprav še nima gradbenega dovoljenja.

GOSTILNA

Ostrouška

TRST
Ul. S. Nicolò 1
Tel. 37-918

Novo dramsko delo Josipa Tavčarja »Igorju ugaja Bach« je bilo deležno pri ljubljanski kritiki bolj mlačnega sprejema.

Letošnja literarna nagrada »Vstajenje« je bila podeljena od razsodišča, ki ga sestavljajo zdaj Zorko Harej, Martin Jevnikar, Anton Kacin, Ljubka Šorli in Zora Tavčar, Andreju Kobalu za obe knjigi spominov »Svetovni popotnik pripoveduje«, ki sta izšli pri goriški Mohorjevi družbi. Podelitev nagrade bo 26. t.m. ob 20.15 v ulici Donizetti 3. Denar za nagrado je poklonila openska hranilnica.

V zbirki »Knjižice«, ki izhajajo na Rakovniku pri Ljubljani v založbi salezijancev, je izšla knjižica »Rojeni za svobodo«. Napisal jo je dr. Anton Nadrah.



Zadušni mat z damo in skakačem (ob sodelovanju trdnjave in kmetov žrtve) je tako obče znan motiv, da bi bilo naravnost žaljivo za braleca, če bi ga tukaj pogrevali. Še v praktični partiji je tako pogost, da ga menda ni igralca, ki bi že koj prvo leto svoje šahovske kariere drugemu ne napletel tega bridkega konca ali pa ga vsaj sam ne storil.

Sestavljalci študij, ti šahovski lovci na bise, so se lotili nelahke naloge, da ta baradi pogostnosti prozaični motiv razširijo na drugačne, izjemnejše položaje, na drugačen, pestrejši začetni in končni material. Marsikaj zanimivega so odkrili. Ne da bi se mudili pri povprečnih, preidimo naravnost h kralju študije, k nesmotnemu Troickemu:

BEL: Kc1, Dh1, Sg6, Le8

ČRNI: Kh3, Tb4, Lh2, f5, g4, g3

Na vsako študijo gledamo lahko prozaično-pragmatično kot praktiki ali globlje, tako, da se skušamo dotipati do njene ideje. Za pravo študijo namreč velja: v začetku je bila ideja.

Prozaične misli in neboljena sredstva bega so tu: ubraniti se šah-šeha po črni trdnjavi, prepričati promocijo in ker ni mata, dati damo za kmeta g3 in f5 (po potezah Df+ in Ld7), upati na remi.

Ideja je zadušni mat. Pot do njega pa:

1. Lc6!! Tb1+

1. ... Tb2 ni nič boljša. 2. Lg2+ Tg2: 3. Sf4+ itd.

2. Ke2 Th1: (spet 2. ... nič ne pomaga, kar bo bralec zlahka sam uvide!), 3. Lg2+!! Kg2:, 4. Sf4+ Kg1, 5. Ke1 g2 (edina). 6. Se2 mat.